

РЕШЕНИЕ

№ 106

гр. Пловдив, 28.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVI СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Росица Т. Кюртова

при участието на секретаря Боряна Ал. Костанева
като разглежда докладваното от Росица Т. Кюртова Търговско дело № 20235300900187 по описа за 2023 година

Предявени са обективно съединени искове с правно основание чл.422 ГПК във връзка с чл.505, ал.1 ТЗ и чл.537 ТЗ и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Ищецът Б. П. И., ЕГН *****, **, твърди, че на 10.09.2020 г. е издаден запис на заповед с падеж 10.10.2020 г., с който ответникът се е задължил без разноски и протест да му заплати сумата 40 000 лв. Твърди, че плащане не е извършено от страна на длъжника по записа на заповед на падежа, както и след това – след като записът на заповед му е предявен на 19.08.2021 г. Ответникът е търсен неколкратно от кредитора, но без резултат. Въз основа на изложените твърдения, в исковата молба е формулирано искане ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата 40 000 лв., дължима по процесния менителничен ефект, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното плащане, както и да бъде осъден да му заплати сумата 5 949,33 лв. – обезщетение за забава в плащането на горното парично задължение в размер на законната лихва за периода от 19.08.2021 г. до 31.01.2023 г. Претендират се деловодни разноски по списък.

Ответникът Д. А. В., ЕГН *****, от **, представляван в процеса от особен представител адв.Л. Р., назначена по реда на чл.47, ал.6 ГПК, оспорва исковете. Претендира за тяхното отхвърляне.

Съдът, след като обсъди събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа страна следното:

Установява се от приложения по делото оригинален документ, че на 10.09.2020 г. в гр.*** е издаден запис на заповед за сумата 40 000 лв., платима на падеж 10.10.2020 г., с място на плащане: ***. Със същия е поето задължение безусловно и неотменимо да се заплати горната сума на ищеца Б. П. И., ЕГН *****. Издател на записа на заповед е ответникът Д. А. В., ЕГН *****. Установява се, че записът на заповед е предявен за плащане на ответника на 19.08.2021 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Съгласно т.17 от ТР №4/18.06.2014г. на ВКС, ОСГТК, предмет на делото при предявен установителен иск по реда на чл.422, ал.1 ГПК в хипотезата на издадена заповед за изпълнение по чл.417, т.9 ГПК е съществуването на вземане, основано на записа на заповед – последното е важно по аргумент за по-силното основание и при предявен осъдителен иск за вземане, основано на запис на заповед. При въведени от страните твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение. Всяка от страните следва да докаже фактите, на които са основани твърденията и възраженията и които са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право – за съществуването, респективно несъществуването на вземане по записа на заповед.

В настоящия случай ищецът не твърди да съществува каузално правоотношение между страните, по повод което е издаден менителничният ефект, възражения във връзка с това не са наведени и от ответната страна, за това обстоятелствата във връзка с наличието на каузално правоотношение не са относими за спора и не следва да бъдат обсъждани. (В този смисъл Решение №150/30.11.2016 г. по т.д.№1552/2015 г. на ВКС, II т.о., Решение №112/23.06.2016 г. по т.д.№1556/2015 г. на ВКС, II т.о. и др.) Предмет на делото е единствено възникването и съществуването на валидно менителнично правоотношение.

В аспекта на горното съдът намира, че процесният запис на заповед

съдържа реквизитите по чл.535 ТЗ и е валиден от формална страна. Съдържа наименованието „запис на заповед“ и същия израз в текста на документа; безусловно обещание да се плати определена сума пари; падеж – на определен ден, който е настъпил преди подаване на исковата молба (обстоятелството, че записът е предявен за плащане на друга дата, не прави падежът неясен); фиксирани са място на плащане; дата и място на издаване, както и необходимите според закона данни за поемателя. Записът съдържа подпис на издател. Записът на заповед е от категорията на абстрактните сделки, т. е. основанийето не е елемент от фактическия състав на тази сделка и наличието на такова не е обуславящо за нейната действителност. По тези съображения съдът намира, че ищецът е доказал наличието на валидно издаден и обвързващ ответника като издател менителничен ефект, активно материалноправно легитимирано лице по което се явява именно ищецът като поемател. При липса на каквито и да е било възражения във връзка с наличието на обезпечено правоотношение между страните, наведени от ответната страна, искът за присъждане на сумата 40 000 лв. се явява доказан по своето основание и следва да бъде уважен изцяло.

Вземането по процесния запис на заповед е падежирало на 10.10.2020 г. Считано от този момент, ответникът е в забава и дължи обезщетение по чл.86, ал.1 ЗЗД в размер на законната лихва. Следователно основателна е и ищцовата претенция за заплащане на обезщетение за забава. С оглед диспозитивното начало в гражданския процес, такова следва да бъде присъдено за посочения от ищеца период, а именно – от 19.08.2021 г. до 31.01.2023 г. След справка в общодостъпна програма за изчисление на законна лихва съдът констатира, че обезщетението се равнява на сумата 5 948,91 лв. До този размер следва да бъде уважен акцесорният иск, като същият се отхвърли за разликата до пълния предявен размер от 5 949,33 лв. като неоснователен.

При този изход на спора, ищецът има право на разноски на основание чл.78, ал.1 ГПК. На ищеца следва да бъде присъдена държавна такса в размер 1 837,96 лв. (4% от уважения материален интерес). На ищеца следва да се присъдят още разноски за такса за преписи в размер 4 лв. и за възнаграждение на особен представител на ответника, изплатено на адв.Р., в размер 450 лв. (Разликата до пълния внесен депозит за особен представител подлежи на възстановяване на ищцовата страна при поискване, тъй като не е

платена на адвоката.) Общият размер на разноските на ищеца от 2 291,96 лв. следва да се присъди в тежест на ответната страна.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Д. А. В., ЕГН *****, от ***, да заплати на Б. П. И., ЕГН *****, ***, **сумата 40 000 лв.** (четиридесет хиляди лева), дължима по запис на заповед, издаден на 10.09.2020 г. в гр.***, платим на падеж 10.10.2020 г., с място на плащане: ***, ведно със законна лихва, считано от датата на исковата молба – 01.02.2023 г., до окончателното плащане, както и да му заплати **сумата 5 948,91 лв.** (пет хиляди деветстотин четиридесет и осем лева и 91 ст.) – обезщетение за забава в плащането на горното парично задължение в размер на законната лихва за периода от 19.08.2021 г. до 31.01.2023 г., като **ОТХВЪРЛЯ** този иск за разликата над 5 948,91 лв. до пълния предявен размер от 5 949,33 лв. като неоснователен.

ОСЪЖДА Д. А. В., ЕГН *****, от ***, да заплати на Б. П. И., ЕГН *****, ***, **сумата 2 291,96 лв.** (две хиляди двеста деветдесет и един лева и 96 ст.) – деловодни такси и разноски за производството по т.д. №187/2023 г. по описа на ПОС, XVI състав.

Решението подлежи на обжалване пред АС Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____